

טבלאות של מדות שבימי חכמי התלמוד הנחוצות להבין הרבה סוגיות הש"ס - לא להלכה למעשה

מדת אורך (LENGTH)								
דרך יום	פרסה	מיל	ריס	אמה	זרת	טפח (סיט)	אצבע (רוחב אגודל)	
							1	= אצבע (רוחב אגודל)
						1	4	= טפח (סיט)
					1	3	12	= זרת
				1	2	6	24	= אמה
			1	$266\frac{2}{3}$	$533\frac{1}{3}$	1,600	6,400	= ריס
		1	$7\frac{1}{2}$	2,000	4,000	12,000	48,000	= מיל
	1	4	30	8,000	16,000	48,000	192,000	= פרסה
1	10	40	300	80,000	160,000	480,000	1,920,000	= דרך יום

• ויש אומרים סיט הוא 2 טפחים. • ויש אומרים זרת היא 2 טפחים, ו"א $2\frac{1}{2}$ טפחים. • ויש עוד מדה: קנה = 6 אמות.
 • אורך אמה בזמנינו: שיטת ר' א"ח נאה 48 ס"מ (18.9 Inches). שיטת חזון איש 57.8 ס"מ (22.75 Inches).
 • אורך מיל בזמנינו: שיטת ר' א"ח נאה 960 מטר. שיטת חזון איש 1,156 מטר. ושיעורו כדי הילוך 18 מינוט, ולחומרא השיעור עד 24 מינוט.

מדת שטח (AREA)							
בית כור (חומר)	בית לתך	בית סאתים	בית סאה	בית קב	בית רובע (הקב)	אמה על אמה	
						1	= אמה על אמה
					1	$104\frac{1}{6}$	= בית רובע
				1	4	$416\frac{2}{3}$	= בית קב
			1	6	24	2,500	= בית סאה
		1	2	12	48	5,000	= בית סאתים
	1	$7\frac{1}{2}$	15	90	360	37,500	= בית לתך
1	2	15	30	180	720	75,000	= בית כור

פירוש : כגון שדה שהיא חמשים אמה על חמשים אמה (סך הכל 2,500 אמה על אמה) היא מקום הראוי לזרוע בה סאה שעורים (ויש אומרים חטים).

מדת נפח (VOLUME)											
כור (חומר)	לתך	איפה	סאה	תרקב	עומר עשרון	קב	רובע (הקב)	ביצה	ביצה	מדת יבש	
כור		בת	גרב	הין		קב	לוג	רביעית הלוג	ביצה	מדת לח	מדת יבש
									1	= ביצה	= ביצה
								1	$1\frac{1}{2}$	= רביעית הלוג	
							1	4	6	= לוג	= רובע (הקב)
						1	4	16	24	= קב	= קב
					1	$14\frac{4}{5}$	$7\frac{1}{5}$	$284\frac{4}{5}$	$431\frac{4}{5}$		= עומר עשרון
				1	$12\frac{2}{3}$	3	12	48	72	= הין	= תרקב
			1	2	$31\frac{1}{3}$	6	24	96	144	= גרב	= סאה
		1	3	6	10	18	72	288	432	= בת	= איפה
	1	5	15	30	50	90	360	1,440	2,160		= לתך
1	2	10	30	60	100	180	720	2,880	4,320	= כור	= כור (חומר)

מדות אלו נהגו כשהיו ישראל במדבר ונקראין מדות מדבריות. וכשבאו לירושלים הוסיפו שתות מלבר (חמישית מלגו), על מדות המדבריות. וכשבאו לציפורי הוסיפו עוד שתות על מדות הירושלמיות. נמצא, עיסה שהיא $431\frac{4}{5}$ ביצים = 14:5 קב מדברי = $11\frac{1}{2}$ קב ירושלמי = $11\frac{1}{4}$ קב ציפורי. וזהו ששינוי (חלה פרק ב' משנה ו') חמשת רבעים ($11\frac{1}{4}$ קב ציפורי) חייבת בחלה. • וכלי המחזיק 10 אצבעות על 10 אצבעות ברום 3 אצבעות ותשיעית אצבע בקרוב, הוא שיעור החלה. (יורה דעה סימן שכ"ד רמ"א סעיף א').

ויש עוד מדות :

• לוג = 2 ליטרא = 2 תומן ($1/8$ קב) = 5 עוכלא (להרמב"ם 4 עוכלא) = 6 ביצה = 12 זית = 36 משורה = 64 קורטוב. (ולהרמב"ם כזית הוא כשליש ביצה). גרוגרת (תאינה יבישה) ו"א שהיא $1/3$ ביצה ו"א $4/9$ ביצה. • כותבת (תמרה) והיא יתירה מ- $2/3$ ביצה. • פרס פירוש חצי ככר. ו"א שהיא 3 ביצים ו"א 4 ביצים. ושיעור זמן כדי אכילת פרס מ-2 מינוט עד 9 מינוט לחומרא. • מדת ביצה בזמנינו: לפוסקי אשכנז 46 סמ"ק (1.56 Fl. Oz.). לר' א"ח נאה 57.6 סמ"ק (1.95 Fl. Oz.). לחזון איש 100 סמ"ק (3.38 Fl. Oz.). • מדת סאה בזמנינו: שיטת ר' א"ח נאה 8.29 ליטר. שיטת חזון איש 14.4 ליטר.